

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Пустовар Владислав Володимирович,

докторант навчально-наукового інституту права та політології

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID ID: 0009-0001-9790-0210

У статті проаналізовано роль політичних інститутів у забезпеченні економічної безпеки держави в умовах глобалізації. Здійснено аналіз механізмів, через які політичні інститути впливають на економічну стабільність, забезпечуючи правове регулювання, підтримку демократичних принципів, верховенство права та ефективне реагування на економічні кризи.

Досліджено особливості класифікації політичних інститутів за функціональними, організаційними, територіальними та історичними критеріями. Виокремлено основні функції політичних інститутів у формуванні сприятливого інвестиційного клімату та підтримці стабільних економічних відносин, що сприяє забезпеченню економічної стійкості держави.

Доведено, що ефективні політичні інститути є ключовими факторами адаптації національної економіки до внутрішніх і зовнішніх економічних викликів. У статті здійснено оцінку здатності політичних інститутів оперативного реагувати на економічні потрясіння, включаючи глобальні фінансові кризи, торговельні війни та санкційні обмеження.

Зроблено висновок про критичну значущість інституційної якості державних органів у забезпеченні економічної безпеки. Наголошено, що прозорість, підзвітність і демократичність політичних інститутів забезпечують стабільність і сприяють довготривалому економічному зростанню, тоді як централізовані авторитарні інститути можуть демонструвати ефективність лише у короткостроковій перспективі.

Виокремлено ключові характеристики політичних інститутів, які впливають на їхню здатність забезпечувати економічну безпеку: ефективне управління ресурсами, забезпечення прав власності, стримування корупції, підтримка соціальної стабільності та формування умов для розвитку міжнародної торгівлі.

Визначено, що політичні інститути повинні бути гнучкими та адаптивними до змін зовнішнього середовища для ефективного управління економічними процесами. Запропоновано напрями подальших досліджень взаємозв'язку політичних інститутів та економічної безпеки з урахуванням різних політичних режимів.

Ключові слова: політичні інститути, економічна безпека, інституційна стійкість, економічна стабільність, демократичні механізми, сталий розвиток.

Pustovar V. V. Political institutions as the foundation of economic stability in the face of global challenges

The article analyses the role of political institutions in ensuring the economic security of the state in the context of globalisation. It analyses the mechanisms through which political institutions influence economic stability by ensuring legal regulation, supporting democratic principles, the rule of law and effective response to economic crises.

The article examines the classification of political institutions according to functional, organisational, territorial and historical criteria. It highlights the main functions of political institutions in creating a favourable investment climate and maintaining stable economic relations, which contributes to ensuring the economic stability of the state.

It has been proven that effective political institutions are key factors in the adaptation of the national economy to internal and external economic challenges. The article assesses the ability of political institutions to respond quickly to economic shocks, including global financial crises, trade wars and sanctions.

It concludes that the institutional quality of state bodies is critically important for ensuring economic security. It emphasises that the transparency, accountability and democratic nature of political institutions ensure stability and promote long-term economic growth, while centralised authoritarian institutions can only be effective in the short term.

The key characteristics of political institutions that influence their ability to ensure economic security are identified: effective resource management, protection of property rights, curbing

corruption, supporting social stability, and creating conditions for the development of international trade.

It has been determined that political institutions must be flexible and adaptable to changes in the external environment in order to effectively manage economic processes. Directions for further research on the relationship between political institutions and economic security, taking into account different political regimes, have been proposed.

Key words: *political institutions, economic security, institutional stability, economic stability, democratic mechanisms, sustainable development.*

Політичні інститути є однією з фундаментальних складових сучасної державності та економіки, їх роль у забезпеченні економічної безпеки постійно піддається аналізу й дослідженню на рівні як національних, так і міжнародних політичних та економічних систем. В умовах глобалізації, коли взаємодія між країнами та їх економіками посилюється, політичні інститути відіграють важливу роль не лише в регулюванні внутрішніх процесів, але й у забезпеченні стійкості й безпеки зовнішніх економічних зв'язків. Стабільність політичних інститутів, їхня здатність підтримувати правопорядок, верховенство права, забезпечувати демократичні принципи управління, а також ефективність реагування на глобальні виклики визначають загальний рівень економічної безпеки країни [1].

На думку П. Петрова, переважна більшість політичних інститутів виступають інструментом у реалізації державної влади. Також політичні інститути слугують певним цілям: по-перше, вони допомагають у вирішенні проблем, що виникають при колективній взаємодії суб'єктів політики, сприяють у реалізації їх зобов'язань та виконанні встановлених правил й допомагають у співробітництві політичних суб'єктів у досягненні їх цілей; по-друге, політичні інститути змушують до виконання встановлених, загальноприйнятих норм та правил; по-третє, політичні інститути виступають інструментом, що допомагає досягти певних визначених політичних цілей [2].

Політичні інститути виступають ключовими інструментами соціально-економічної координації, які забезпечують стабільність функціонування ринкових механізмів та формують передумови для підтримання сприятливого інвести-

ційного клімату. Політична стабільність, у цьому контексті, постає як визначальна умова розвитку відкритих і передбачуваних економічних відносин.

Політичні інститути не лише забезпечують функціонування правової бази та економічної політики, а й формують довіру до державних інститутів, яка є невід'ємною частиною стабільного економічного зростання [3].

У контексті економічної безпеки політичні інститути визначаються як органи державної влади та інші інституції, відповідальні за вироблення, впровадження та контроль економічної політики, правового регулювання і дотримання законності. Вони є важливим елементом інституційної архітектури країни, яка впливає на розвиток економіки, політичну стабільність і рівень добробуту громадян [1].

До таких інститутів, як правило, відносять законодавчі органи, виконавчі структури, судові органи та контролюючі органи, які мають на меті забезпечити виконання законів та нагляд за економічною діяльністю. Політичні інститути відповідають за прийняття та імплементацію економічної політики, зокрема, у сферах оподаткування, бюджетного планування, державного регулювання економічної діяльності, а також у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Крім того, політичні інститути забезпечують управління ресурсами, регулювання ринків праці, фінансів та товарів, а також створюють умови для залучення іноземних інвестицій і розвитку міжнародної торгівлі.

У сучасних умовах суспільних перетворень актуальною є проблема критичного переосмислення наукових результатів дослідження генезису економічної політики, визначення форм її реалізації із застосуванням нових теоретико-мето-

дологічних підходів. При цьому актуальним є використання інституційного аналізу у дослідженні проблеми здійснення економічних функцій держави, що розкриває їхню сутнісну природу [4].

Класифікація політичних інститутів може ґрунтуватися на низці концептуально обґрунтованих критеріїв, серед яких доцільно виокремити функціональний, організаційний, територіальний та історичний підходи. Застосування зазначених принципів дозволяє здійснювати систематизацію політичних інститутів з урахуванням їхньої ролі в політичній системі, особливостей структурної побудови, просторової організації та етапів історичного становлення.

Функціональна класифікація розрізняє політичні інститути за їхнім внеском у процеси управління та регулювання економіки. До таких інститутів належать законодавчі органи, які відповідають за розробку законодавчих актів і створення правової бази для економічної діяльності. Виконавчі органи, включаючи міністерства, займаються реалізацією політики та забезпеченням виконання законів у сфері економіки. Судові органи здійснюють нагляд за дотриманням законів і вирішенням економічних спорів, що є важливою складовою економічної безпеки, адже забезпечення правової визначеності є критично важливим для бізнесу та інвесторів. Регуляторні органи забезпечують дотримання економічних норм і стандартів, а також здійснюють моніторинг економічної діяльності на предмет виявлення порушень і загроз [5].

Організаційна класифікація політичних інститутів передбачає їх розмежування залежно від форми управління та характеру інституційної структури. У цьому контексті виокремлюють як централізовані, так і децентралізовані моделі інституційного устрою. Зокрема, у федеративних державах суттєва частина повноважень у сфері економічного регулювання та забезпечення безпеки передається на рівень субнаціональних одиниць, що зумовлює багаторівневу структуру управління. Натомість в унітарних державах спостерігається тен-

денція до концентрації владних повноважень у центральних органах влади.

Територіальний підхід до класифікації політичних інститутів ґрунтується на визначенні меж їхньої юрисдикції та компетенції в межах певних адміністративно-територіальних утворень. Національні політичні інститути функціонують у межах державного суверенітету та здійснюють повноваження з формування і реалізації політики економічної безпеки на рівні окремої країни.

Водночас вагоме значення мають міжнародні політичні інститути, серед яких слід назвати Організацію Об'єднаних Націй, Світовий банк, Міжнародний валютний фонд та інші, які відіграють провідну роль у формуванні глобального економічного порядку та системи забезпечення міжнародної економічної стабільності. Окрему категорію становлять наднаціональні політичні інститути, зокрема Європейський Союз, що здійснює координацію економічної політики держав-членів, сприяє їхній економічній інтеграції та створенню спільного безпечового простору.

Історична класифікація політичних інститутів базується на аналізі їхнього розвитку в різних історичних періодах. Політичні інститути, що склалися протягом тривалого часу, здатні забезпечити стабільність економічної системи та стійкість перед зовнішніми викликами. Еволюція політичних інститутів дозволяє врахувати помилки минулого та адаптувати економічну політику до нових реалій.

Значущість політичних інститутів у контексті забезпечення економічної безпеки зумовлена, зокрема, їхньою здатністю ефективно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики. Йдеться про необхідність наявності у таких інституцій дієвих механізмів антикризового управління, що дозволяють оперативно реагувати на економічні потрясіння, трансформації на міжнародних ринках, а також на інші непередбачувані обставини, які можуть загрожувати стабільності національної економіки.

Політичні інститути повинні забезпечувати здатність держави адаптувати економічну політику до змін у глобаль-

ному економічному середовищі, формувати адекватні стратегії реагування на зовнішньоекономічні загрози, включаючи торговельні війни, санкційний тиск та світові фінансові кризи. Така адаптивність і стійкість є невід'ємними характеристиками ефективної системи політичного управління, орієнтованої на довгострокове збереження та зміцнення економічної безпеки держави [6].

Отже, політичні інститути виступають ключовим фактором у забезпеченні економічної безпеки, оскільки вони визначають правила гри на економічному полі, забезпечують правове регулювання, підтримують політичну стабільність і стимулюють розвиток економіки. Класифікація політичних інститутів за функціями, організаційною структурою, територіальною компетенцією та історичним розвитком дозволяє краще зрозуміти їхню роль у підтримці економічної безпеки, а також оцінити їхню ефективність у різних контекстах.

Взаємозв'язок між ефективністю політичних інститутів та економічною стабільністю становить фундаментальну складову в розумінні механізмів впливу державного управління на загальний стан національної економіки. Політичні інститути відіграють роль посередників між державою та суспільством, формуючи інституційну рамку, в межах якої реалізуються економічні взаємовідносини, ухвалюються стратегічні рішення в економічній сфері та розгортаються інструменти реагування на кризові явища.

Ефективність функціонування таких інституцій виявляється у здатності забезпечувати економічну стійкість шляхом належного правового регулювання, запобігання системним проявам корупції, гарантування рівного доступу до ресурсів і формування передумов для повноцінного функціонування ринкових механізмів. Саме через ці функції політичні інститути здійснюють опосередкований, але критично важливий вплив на здатність економіки адаптуватися до зовнішніх та внутрішніх викликів і забезпечувати довготривалу динаміку зростання [7].

Економічна стабільність створює відчуття безпеки та впевненості, дозволяючи окремим особам і підприємствам планувати майбутнє. Коли економіка стабільна, люди відчують себе комфортніше, здійснюючи довгострокові інвестиції, наприклад, купуючи нерухомість або відкриваючи бізнес. Це, своєю чергою, стимулює економічну активність та зростання. У періоди економічної стабільності банки охочіше надають кредити, що дозволяє підприємствам розширюватися та наймати більше працівників. Це призводить до збільшення споживчих витрат і подальшого економічного зростання [8].

Ефективні політичні інститути становлять ключовий чинник у забезпеченні макроекономічної стабільності, оскільки саме вони здійснюють інституційний контроль над основними напрямками монетарної та фіскальної політики держави. До кола їхніх повноважень належить регулювання грошово-кредитної системи, забезпечення стабільності національної валюти, стримування інфляційних процесів, а також контроль за обсягами державного боргу в межах прийнятних макрофінансових параметрів.

За умови належного функціонування таких інституцій створюється стабільне економічне середовище, що є критично важливим для забезпечення передбачуваного, збалансованого і довготривалого економічного зростання. В країнах із розвиненою системою політичних інститутів стійке економічне зростання значною мірою є наслідком ефективного управління державними фінансами, дотримання принципів фіскальної дисципліни та реалізації виваженої монетарної політики, що знижує рівень економічної турбулентності та сприяє інвестиційній привабливості.

Важливим аспектом є здатність політичних інститутів адаптуватися до нових економічних викликів і криз. Під час економічних потрясінь, таких як глобальні фінансові кризи, політичні інститути повинні швидко та ефективно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі.

Їхня здатність розробляти відповідні стратегії з підтримки банківського сек-

тора, захисту робочих місць і підтримки внутрішнього споживання визначає здатність країни витримувати зовнішні та внутрішні економічні виклики. Якщо політичні інститути не здатні адаптуватися до нових умов, економічна стабільність країни під загрозою, що може призвести до тривалих кризових явищ, зростання безробіття та зниження рівня життя населення.

Взаємозв'язок між політичними інститутами та економічною стабільністю охоплює не лише економічні та фінансові аспекти, але й здатність державних інституцій ефективно реагувати на соціальні потрясіння, які можуть становити серйозну загрозу для макроекономічної рівноваги. Соціальні протести, політична турбулентність, внутрішні конфлікти здатні суттєво ускладнити функціонування економічної системи, знизити рівень довіри до держави та послабити інвестиційний клімат.

У цьому контексті політичні інститути мають виконувати стабілізаційну функцію, забезпечуючи механізми мирного врегулювання конфліктів, дотримання правових стандартів у сфері захисту прав і свобод громадян, а також реалізацію політики соціальної справедливості. Формування інституційних гарантій соціальної рівності та підтримка загального правопорядку сприяють зміцненню соціального миру, що, у свою чергу, є важливою передумовою передбачуваного економічного середовища, необхідного для залучення довгострокових інвестицій та забезпечення сталого економічного розвитку.

З огляду на це, можна зробити висновок, що ефективні політичні інститути є необхідною умовою для забезпечення економічної стабільності. Вони створюють інституційну основу, яка дозволяє економічним суб'єктам діяти в умовах передбачуваності, знижуючи ризики, пов'язані з підприємництвом.

Політична стабільність, яку гарантують ефективні інститути, забезпечує захист прав власності, справедливе правосуддя та прозорі правила ринкової гри. Економічна стабільність, у свою чергу, підтримує довготривале еко-

номічне зростання, сприяє добробуту населення і створює умови для розвитку в умовах мінливого глобального середовища.

Вплив політичних інститутів на економіку значно варіюється залежно від політичного режиму, в якому ці інститути функціонують. Національні політичні інститути можуть мати різні форми організації та управління, що визначає їхню здатність забезпечувати економічну стабільність, підтримувати інвестиційний клімат та регулювати ринкові процеси. Залежно від типу політичного режиму – демократичного, авторитарного або гібридного – політичні інститути мають різні підходи до управління економікою, що, відповідно, впливає на економічний розвиток країни [1].

У демократичних державах політичні інститути функціонують на засадах підзвітності, відкритості та прозорості, що суттєво сприяє формуванню передбачуваного й сприятливого інвестиційного клімату, а також підтриманню стабільності економічної системи. Характерною особливістю таких інституцій є забезпечення ефективного балансу між виконавчою, законодавчою та судовою гілками влади, що реалізується через систему стримувань і противаг, спрямовану на запобігання концентрації влади та мінімізацію корупційних ризиків. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню ефективності публічного управління та посиленню легітимності державної політики.

Проте в демократичних політичних режимах інститути також стикаються з викликами, пов'язаними з політичною поляризацією та необхідністю балансування інтересів різних суспільних груп. В умовах демократичних процесів ухвалення рішень може бути повільним через необхідність досягнення політичного консенсусу, що іноді ускладнює швидку реакцію на економічні виклики. Однак, попри ці труднощі, демократичні інститути, як правило, є більш гнучкими та адаптивними до змін, що дозволяє їм забезпечувати довготривалу економічну стабільність.

Авторитарні режими, на відміну від демократичних, характеризуються

високим ступенем централізації влади, в межах якої політичні інститути фактично підпорядковуються волі однієї особи або вузького кола еліт. Такий інституційний устрій істотно обмежує підзвітність органів влади перед суспільством і знижує рівень прозорості прийняття політичних рішень. Разом з тим, подібна система здатна забезпечувати оперативність у процесі ухвалення рішень, що у короткостроковій перспективі може виявитися ефективним у контексті антикризового управління або реалізації масштабних інфраструктурних ініціатив.

Авторитарні режими часто забезпечують короткострокове економічне зростання за рахунок ресурсів або зосередження влади в руках вузького кола еліт, проте в довгостроковій перспективі такі моделі можуть виявитися нестійкими

через відсутність підзвітності та низьку спроможність політичних інститутів адаптуватися до змін. Відсутність демократичних механізмів контролю та політичної конкуренції призводить до зниження економічної ефективності та зростання соціальної нерівності.

Отже, вплив політичних інститутів на економіку значно залежить від характеру політичного режиму, в якому вони функціонують. Демократичні інститути забезпечують високу підзвітність і прозорість, що сприяє довготривалій економічній стабільності, але можуть бути повільними в ухваленні рішень. Авторитарні інститути мають здатність до швидкого ухвалення рішень, але їхня централізація влади та відсутність контролю з боку громадськості створюють ризики неефективності та корупції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пустовар В. Роль політичних інститутів в системі економічних відносин та безпеки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2024. Т. 4, № 76. С. 98–103. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/political/article/view/4568/4876>
2. Петров П. Політичні інститути: узагальнення змісту підходів до визначення поняття. *Науково-теоретичний альманах "Грані"*. 2017. Т. 20, № 9. С. 64–71. URL: <https://doi.org/10.15421/1717123>
3. Зеленько Г. "Пастки" інституційної спроможності Української держави: причини виникнення і способи подолання. *Політичні дослідження / political studies*. 2024. Т. 8, № 2. С. 25–52. URL: <http://pd.ipiend.gov.ua/article/view/315738>
4. Штань М. Інституційні детермінанти економічної політики держави. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-90>
5. Коваленко В. Концептуалізація державної політики щодо економічної безпеки сталого розвитку економіки. *Науковий вісник ужгородського національного університету*. 2024. Т. 2, № 85. С. 347–353. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.52>
6. Односталко Д. Інституційна основа економічної безпеки України. *Теорія та практика державного управління*. 2021. Т. 1, № 72. С. 182–190.
7. Титаренко О. Зміст регулювання економічної безпеки України на сучасному етапі її розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-80>
8. Бардаш С. Фінансова стабільність та її значення для розвитку підприємства. *Inter Conf*. 2023. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2487>
9. Ареф'єва О.В., Андрієнко М.М., Кравченко О.Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. №18. С. 252–257.
10. Бандурка О. М. Економічна безпека України: виклики та загрози. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів*. 2021. С. 16–18. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bit-streams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content>
11. Кавецький О. Трансформація політичних інститутів України в контексті глобалізації. *Вісник Львівського університету*. 2023. № 49. С. 270–277. URL: <https://doi.org/10.30970/ppp.2023.49.33>

12. Кравченко В. Виклики і загрози Україні, її економіці та фінансам у першій третині XXI століття. Ефективна економіка. №10. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5170>
13. Папирін Д. О. Механізми забезпечення економічної безпеки України в умовах формування ринкової економіки: стратегічні виклики та перспективи. Актуальні проблеми державного управління. 2024. Т. 2, № 65. С. 130–148. URL: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-2-07>
14. Політична безпека України: проблеми політичного і державного правління. Прогнозна оцінка, механізми забезпечення : аналітична записка. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 64 с.
15. Слюсаренко А. Структурні зміни в економіці України. Modern Economics. 2019. Т. 14, No 1. С. 253–257. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.v14\(2019\)-39](https://doi.org/10.31521/modecon.v14(2019)-39)

REFERENCES:

1. Pustovar V. (2024) Rol politychnykh instytutiv v systemi ekonomichnykh vidnosyn ta bezpeky [The role of political institutions in the system of economic relations and security]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia – Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Political sciences and public administration*, 76, 98–103. Retrieved from <https://journals.maup.com.ua/index.php/political/article/view/4568/4876> [in Ukrainian].
2. Petrov P. (2017) Politychni instytuty: uzahalnennia zmistu pidkhodiv do vyznachennia poniatia [Political institutions: summarizing approaches to defining the concept]. *Naukovo-teoretychnyi almanakh "Hrani" – Scientific and theoretical almanac "Grani"*, 9. 64–71. Retrieved from <https://doi.org/10.15421/1717123> [in Ukrainian].
3. Zelenko H. (2024) "Pastky" instytutsiinoi spromozhnosti Ukrainскоi derzhavy: prychyny vynykennia i sposoby podolannia [The "pitfalls" of institutional capacity in Ukraine: causes and ways to overcome them]. *Politychni doslidzhennia – Political studies*, 8, 25–52. Retrieved from <http://pd.ipiend.gov.ua/article/view/315738> [in Ukrainian].
4. Shtan M. (2023) Instytutsiini determinanty ekonomichnoi polityky derzhavy [Institutional determinants of state economic policy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 57. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-90> [in Ukrainian].
5. Kovalenko V. (2024) Kontseptualizatsiia derzhavnoi polityky shchodo ekonomichnoi bezpeky staloho rozvytku ekonomiky [Conceptualization of state policy on economic security and sustainable economic development]. *Naukovi visnyk uzhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, 85, 347–353. Retrieved from <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.52> [in Ukrainian].
6. Odnostalko D. (2021) Instytutsiina osnova ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [The institutional basis of Ukraine's economic security]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia – Theory and practice of public administration*, 72, 182–190 [in Ukrainian].
7. Tytarenko O. (2025) Zmist rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky Ukrainy na suchasnomu etapi yii rozvytku [The content of economic security regulation in Ukraine at the current stage of its development]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, 72. Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-80> [in Ukrainian].
8. Bardash S. (2023) Finansova stabilnist ta yii znachennia dlia rozvytku pidpriemstva [Financial stability and its importance for business development]. *Inter Conf – Inter Conf*. Retrieved from <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/2487> [in Ukrainian].
9. Arefieva O.V., Andriienko M.M., Kravchenko O.R. (2018) Upravlinnia finansovym potentsialom pidpriemstva [Managing the financial potential of an enterprise]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 18, 252–257 [in Ukrainian].
10. Bandurka O. M. (2021) Ekonomichna bezpeka Ukrainy: vyklyky ta zahrozy [Ukraine's economic security: challenges and threats]. *Ekonomichna bezpeka derzhavy v konteksti natsionalnykh interesiv – Economic security of the state in the context of national interests*. 16–18. Retrieved from <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bit-streams/cd2f61e9-e400-4620-ba77-88258f1b3384/content> [in Ukrainian].

11. Kavetskyi O. (2023) Transformatsiia politychnykh instytutiv Ukrainy v konteksti hlobalizatsii [The transformation of Ukraine's political institutions in the context of globalization]. *Visnyk Lvivskoho universytetu – Bulletin of Lviv University*, 49. 270–277. Retrieved from <https://doi.org/10.30970/pp.2023.49.33> [in Ukrainian].
12. Kravchenko V. (2016) Vyklyky i zahrozy Ukraini, yii ekonomitsi ta finansam u pershii tretyni KhKhI stolittia [Challenges and threats to Ukraine, its economy, and finances in the first third of the 21st century]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 10. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5170> [in Ukrainian].
13. Papyrin D. O. (2024) Mekhanizmy zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy v umovakh formuvannia rynkovoï ekonomiky: stratehichni vyklyky ta perspektyvy [Mechanisms for ensuring Ukraine's economic security in the context of market economy formation: strategic challenges and prospects]. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia – Current issues in public administration*, 65, 130–148. Retrieved from <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-2-07> [in Ukrainian].
14. Politychna bezpeka Ukrainy: problemy politychnoho i derzhavnoho pravlinnia. Prohnozna otsinka, mekhanizmy zabezpechennia : analitychna zapyska [Political security of Ukraine: problems of political and state governance. Forecast assessment, mechanisms for ensuring security: analytical note]. Instytut politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy – I. F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
15. Sliusarenko A. (2019) Strukturni zminy v ekonomitsi Ukrainy [Structural changes in Ukraine's economy]. *Suchasna ekonomika – Modern Economics*, 1, 253–257. Retrieved from [https://doi.org/10.31521/modecon.v14\(2019\)-39](https://doi.org/10.31521/modecon.v14(2019)-39) [in Ukrainian].